

SAOPŠTENJE 121/2024

Datum objave:
 29.8.2024.

Preliminarni podaci

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore

Januar – Jul 2024. godine

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za januar-jul 2024. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 2 666,8 miliona eura, što ukazuje na rast od 2,9% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 330,8 miliona eura, a **uvoz** 2 336,0 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio manji za 22,1%, a uvoz veći za 7,9%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 14,2% i manja je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 19,6%.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljena **Mineralna goriva i maziva (sektor 3)** u iznosu od 72,9 miliona eura (koje čine: Električna energija – 56,9 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 586,3 miliona eura (koje čine: Drumska vozila – 226,0 mil. eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (98,8 mil. eura), Bosna i Hercegovina (22,9 mil. eura) i Slovenija (19,0 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (396,0 mil. eura), Kina (269,1 mil. eura) i Njemačka (233,8 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

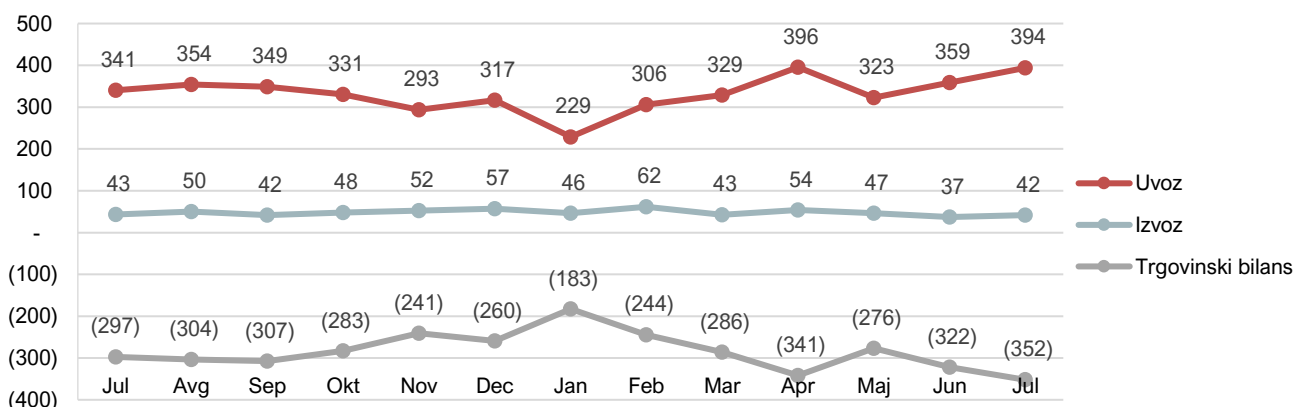

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2023				
Januar	214 745	87 742	302 487	-127 003
Februar	261 419	70 845	332 264	-190 574
Mart	350 051	60 423	410 474	-289 629
April	298 165	58 395	356 560	-239 769
Maj	327 770	46 572	374 341	-281 198
Jun	373 096	57 322	430 418	-315 773
Jul	340 612	43 341	383 953	-297 271
Avgust	354 063	50 424	404 487	-303 639
Septembar	349 160	41 737	390 897	-307 424
Oktober	330 849	47 757	378 606	-283 091
Novembar	293 385	52 484	345 868	-240 901
Decembar	316 811	57 289	374 100	-259 522
2024				
Januar	228 983	46 241	275 224	-182 741
Februar	306 140	61 728	367 868	-244 412
Mart	328 774	42 826	371 600	-285 947
April	395 562	54 063	449 626	-341 499
Maj	323 166	46 702	369 868	-276 464
Jun	359 104	37 193	396 297	-321 911
Jul	394 240	42 066	436 306	-352 174

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Jul 2023		Jan-Jul 2024		Jan-Jul 2023		Jan-Jul 2024		Jan-Jul 2023	Jan-Jul 2024
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
SVIJET	100,0	2 165 858	100,0	2 335 968	100,0	424 641	100,0	330 821	-1 741 217	-2 005 147
Evropa	79,7	1 725 528	80,1	1 872 147	91,4	388 227	91,0	301 066	-1 337 301	-1 571 081
EU-27	45,2	978 640	46,1	1 076 822	38,5	163 639	32,8	108 366	-815 000	-968 456
CEFTA ²	25,9	561 983	25,8	602 622	45,6	193 530	47,1	155 948	-368 453	-446 674
Afrika	0,3	6 924	0,4	8 325	0,5	1 996	0,7	2 283	-4 927	-6 042
Azija	17,0	367 698	16,8	391 510	6,9	29 237	7,4	24 413	-338 460	-367 097
Amerika	3,0	64 309	2,7	62 948	1,2	5 089	0,9	2 947	-59 220	-60 001
Okeanija	0,1	1 399	0,0	1 038	0,0	91	0,0	112	-1 308	-926
SAD	1,4	29 802	1,4	33 513	1,1	4 858	0,8	2 600	-24 944	-30 913
Kina	11,4	247 529	11,5	269 138	0,5	1 933	3,7	12 138	-245 596	-257 001
Rusija	0,2	5 310	0,2	4 324	0,0	118	0,1	435	-5 191	-3 889
Švajcarska	1,6	35 207	1,8	40 896	4,7	19 918	5,2	17 350	-15 290	-23 546
Japan	0,8	16 450	0,9	21 428	0,0	80	0,0	79	-16 370	-21 349
Turska	5,3	115 255	4,5	105 291	1,6	6 901	2,7	8 911	-108 354	-96 381
Brazil	0,5	11 624	0,5	11 388	0,0	5	0,0	37	-11 619	-11 351
Ujedinjeno Kraljevstvo	0,9	20 503	0,9	21 620	0,1	563	0,2	552	-19 940	-21 068

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan-Jul 2023	Jan-Jul 2024	Jan-Jul 2023	Jan-Jul 2024	Jan-Jul 2023	Jan-Jul 2024
SVIJET	2 165 858	2 335 968	424 641	330 821	-1 741 217	-2 005 147
EU-27⁴	978 640	1 076 822	163 639	108 366	-815 000	-968 456
Austrija	26 610	24 989	7 270	2 142	-19 340	-22 846
Belgija	11 201	12 971	506	799	-10 696	-12 172
Bugarska	12 880	12 512	583	679	-12 297	-11 833
Češka	25 924	30 270	27 305	12 843	1 381	-17 427
Danska	7 712	11 695	4 971	4 912	-2 742	-6 783
Estonija	1 334	1 242	4	53	-1 330	-1 189
Finska	5 024	2 916	1	22	-5 023	-2 894
Francuska	51 766	63 995	720	2 988	-51 046	-61 007
Grčka	136 314	139 433	1 646	2 890	-134 668	-136 543
Holandija	36 696	45 787	1 790	874	-34 906	-44 913
Irska	4 592	6 998	4	24	-4 588	-6 974
Italija	140 526	143 909	12 274	10 119	-128 252	-133 790
Kipar	457	572	431	145	-26	-426
Letonija	2 010	974	34	3 043	-1 976	2 070
Litvanija	2 601	2 960	4 731	979	2 130	-1 981
Luksemburg	637	624	16 328	11 463	15 691	10 839
Mađarska	17 581	16 450	5 343	1 356	-12 239	-15 094
Malta	40	36	217	187	177	151
Njemačka	200 651	233 833	10 231	9 765	-190 420	-224 068
Poljska	44 970	46 091	7 987	16 020	-36 983	-30 071
Portugalija	4 263	3 858	64	20	-4 199	-3 839
Hrvatska	121 712	138 107	3 453	3 684	-118 259	-134 423
Rumunija	24 091	20 595	759	803	-23 332	-19 793
Slovačka	7 428	8 364	47	21	-7 382	-8 343
Slovenija	29 316	39 590	52 713	18 990	23 397	-20 600
Španija	44 573	41 558	2 986	1 979	-41 588	-39 579
Švedska	17 729	26 493	1 244	1 565	-16 485	-24 928
CEFTA	561 983	602 622	193 530	155 948	-368 453	-446 674
Albanija	42 904	49 103	12 364	13 350	-30 540	-35 752
Bosna i Hercegovina	101 041	114 507	55 705	22 931	-45 336	-91 576
Moldavija	308	903	0	64	-308	-839
Sjeverna Makedonija	20 627	23 026	5 327	6 122	-15 300	-16 903
Srbija	380 732	396 032	108 095	98 762	-272 637	-297 270
Kosovo	16 371	19 051	12 039	14 718	-4 332	-4 333
Ostale zemlje (izvan EU-27 i CEFTA-e)	625 235	656 524	67 471	66 506	-557 763	-590 018

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)⁴ Od januara 2021. godine, podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su isključeni iz podataka Evropske Unije. Podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su prikazani u tabeli 2.

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Jul 2023	Jan-Jul 2024	Jan-Jul 2024 Jan-Jul 2023	Jan-Jul 2023	Jan-Jul 2024	Jan-Jul 2024 Jan-Jul 2023
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	2 165 858	2 335 968	107,9	424 641	330 821	77,9
0 Hrana i žive životinje	420 296	433 083	103,0	22 672	25 950	114,5
00 Žive životinje	27 303	27 175	99,5	85	41	47,5
01 Meso i prerada mesa	91 314	94 825	103,8	14 067	18 498	131,5
02 Mliječni proizvodi i jaja	50 750	54 326	107,0	167	283	169,1
03 Ribe i prerađevine od ribe	19 298	19 954	103,4	61	6	9,9
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	58 198	56 655	97,3	528	426	80,7
05 Povrće i voće	64 101	68 575	107,0	4 705	3 591	76,3
06 Šećer proizvodi od šećera i med	10 666	10 751	100,8	509	245	48,0
07 Kafa čaj kakao i začini	33 416	35 404	105,9	1 490	1 594	107,0
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	19 112	17 385	91,0	815	1 010	123,8
09 Razni proizvodi za ishranu	46 138	48 033	104,1	243	257	105,5
1 Piće i duvan	90 145	95 129	105,5	16 633	19 509	117,3
11 Pića	69 872	73 778	105,6	16 633	19 509	117,3
12 Duvan i proizvodi od duvana	20 273	21 351	105,3	0	0	0,0
2 Sirove materije sem goriva	19 991	20 504	102,6	44 370	58 822	132,6
21 Kože sirove i krzna nečinjena	0	0	0,0	1 197	851	71,1
22 Uljano sjeme i plodovi	1 207	1 200	99,4	20	14	73,1
23 Sirovi kaučuk	131	190	145,4	0	1	0,0
24 Pluta i drvo	4 537	4 445	98,0	22 006	20 315	92,3
25 Celuloza i otpaci od hartije	36	8	23,3	645	815	126,3
26 Tekstilana vlakna i otpaci	569	500	87,9	203	168	82,8
27 Sirova đubriva i minerali	3 895	5 002	128,4	1 715	534	31,1
28 Mineralne rude i otpaci metala	1 559	856	54,9	18 349	35 720	194,7
29 Životinjske i biljne sirove materije	8 056	8 301	103,0	235	403	171,5
3 Mineralna goriva i maziva	192 512	235 034	122,1	191 493	72 903	38,1
32 Kameni ugajl koks i briketi	672	714	106,3	5 118	4 142	80,9
33 Nafta i naftni derivati	168 296	187 850	111,6	9 728	11 875	122,1
34 Gas prirodni i industrijski	5 974	5 228	87,5	0	0	0,0
35 Električna energija	17 571	41 242	234,7	176 647	56 886	32,2
4 Životinjska i biljna ulja i masti	10 355	11 380	109,9	1 046	1 120	107,1
41 Životinjska ulja i masti	786	622	79,1	556	668	120,1
42 Čvrste biljne masti i ulja	9 481	10 655	112,4	229	141	61,9
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	89	104	116,6	261	311	119,1
5 Hemijski proizvodi	246 878	274 807	111,3	27 880	33 041	118,5
51 Organski hemijski proizvodi	3 138	2 581	82,2	95	46	48,2
52 Neorganski hemijski proizvodi	3 608	3 238	89,8	2 078	4 766	229,4
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	23 004	25 950	112,8	48	21	43,5
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	110 382	126 424	114,5	23 029	23 611	102,5
55 Eterična ulja parfemski i toaletni preparati	49 091	57 246	116,6	585	636	108,7
56 Đubriva (osim sirovih)	3 221	3 025	93,9	5	5	100,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	3 627	3 028	83,5	94	191	203,6
58 Plastične mase u ostalim oblicima	24 878	25 481	102,4	480	446	92,9
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	25 930	27 835	107,3	1 466	3 318	226,3

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Jul 2023	Jan-Jul 2024	Jan-Jul 2024 Jan-Jul 2023	Jan-Jul 2023	Jan-Jul 2024	Jan-Jul 2024 Jan-Jul 2023
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	361 819	359 202	99,3	67 394	35 812	53,1
61 Koža proizvodi od kože i krzna	224	276	123,3	59	62	105,0
62 Proizvodi od kaučuka	17 328	16 699	96,4	56	20	36,7
63 Proizvodi od plute i drveta	27 761	25 497	91,8	3 332	3 112	93,4
64 Hartija karton i proizvodi od celuloze	32 818	33 260	101,3	245	221	90,5
65 Predivo tkanine i tekstilni proizvodi	19 651	17 111	87,1	372	180	48,4
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	94 648	95 771	101,2	3 369	3 206	95,2
67 Gvožđe i čelik	39 665	46 085	116,2	1 885	327	17,3
68 Obojeni metali	44 628	35 044	78,5	51 640	22 950	44,4
69 Proizvodi od metala nigdje drugo pomenuti	85 096	89 460	105,1	6 436	5 733	89,1
7 Mašine i transportni uređaji	516 394	586 334	113,5	29 459	61 570	209,0
71 Pogonske mašine i uređaji	8 849	20 847	235,6	504	1 790	300 ¹
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	38 267	48 021	125,5	5 270	4 051	76,9
73 Mašine za obradu metala	2 572	1 913	74,4	270	226	83,8
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	92 795	80 994	87,3	5 518	6 611	119,8
75 Kancelarijske mašine i za AOP	24 584	29 857	121,4	327	406	124,2
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	60 920	67 535	110,9	2 534	1 785	70,4
77 Električne mašine aparati i uređaji	88 313	95 817	108,5	3 840	3 410	88,8
78 Drumska vozila	184 607	225 989	122,4	6 952	9 180	132,1
79 Ostala transportna sredstva i opreme	15 486	15 360	99,2	4 245	34 110	300 ¹
8 Razni gotovi proizvodi	303 348	317 542	104,7	17 494	22 094	126,3
81 Montažne zgrade sanitarni uređaji	16 214	16 716	103,1	117	272	231,9
82 Namještaj i djelovi	59 597	60 514	101,5	1 237	1 386	112,0
83 Predmeti za putovanja	8 901	9 214	103,5	81	608	300 ¹
84 Odjeća	68 512	72 632	106,0	2 620	6 316	241,1
85 Obuća	30 480	29 746	97,6	376	832	221,4
87 Naučni i kontrolni instrumenti	18 185	25 011	137,5	2 633	1 050	39,9
88 Fotoaparati časovnici	10 616	11 639	109,6	92	224	244,4
89 Razni gotovi proizvodi	90 842	92 070	101,4	10 338	11 406	110,3
9 Proizvodi i transakcije nigdje drugo pomenuti	4 119	2 953	71,7	6 200	0	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁶

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan-Jul 2023	Jan-Jul 2024	Jan-Jul 2024 Jan-Jul 2023	Jan-Jul 2023	Jan-Jul 2024	Jan-Jul 2024 Jan-Jul 2023
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	2 165 858	2 335 968	107,9	424 641	330 821	77,9
I Žive životinje i životinjski proizvodi	159 251	162 801	102,2	11 839	15 391	130,0
II Povrće	86 785	86 122	99,2	4 640	4 149	89,4
III Životinjske ili biljne masti ulja i voskovi	12 109	12 768	105,4	491	452	92,0
IV Pripremljena hrana pića duvan	275 630	288 965	104,8	23 636	27 004	114,3
V Mineralni proizvodi	224 393	273 022	121,7	205 285	97 674	47,6
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	217 908	246 908	113,3	27 319	32 497	119,0
VII Plastika guma i proizvodi od gume	78 297	80 532	102,9	2 885	2 862	99,2
VIII Sirove kože koža i krzno	11 126	10 733	96,5	1 389	1 630	117,3
IX Drvo proizvodi od drveta korpe drveni ugalj pluta	32 629	30 245	92,7	25 338	23 447	92,5
X Materijali i proizvodi papirne industrije	36 565	33 848	92,6	3 583	3 541	98,8
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	83 317	85 753	102,9	3 119	6 541	209,7
XII Obuća kape i modni dodaci	34 142	33 427	97,9	418	847	202,7
XIII Proizvodi od kamena gipsa keramički proizvodi stakleni proizvodi	68 959	64 798	94,0	3 379	3 247	96,1
XIV Biseri drago kamenje i metali kovanice	13 295	7 826	58,9	10 312	4 469	43,3
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	170 549	171 929	100,8	66 172	40 374	61,0
XVI Mašine i mehanički uređaji električna oprema	311 549	339 100	108,8	18 270	18 249	99,9
XVII Vozila i prateća transportna oprema	204 797	248 497	121,3	11 310	43 453	300 ¹
XVIII Optički medicinski i mjerni instrumenti satovi	34 036	42 195	124,0	2 843	1 338	47,1
XIX Oružje i municija	1 830	6 259	300 ¹	669	1 520	227,1
XX Razni proizvodi	108 576	110 100	101,4	1 676	2 118	126,4
XXI Umjetnička djela kolekcionarski predmeti i antikviteti	115	140	122,4	69	17	24,8

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

⁶ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa statistike nacionalnih računa za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja. Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics Concept and Definitions UN
- Statistics on the Trade of Goods User Guide EUROSTAT

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods“ vezane za EXTRASTAT:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010,

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama,

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja ali i podatke za potrebe statistike, MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate,

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002 godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu,

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Izvoz
- Pasivno oplemenjivanje
- Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom,

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Uvoz za slobodni promet
- Aktivno oplemenjivanje
- Prerada robe pod carinskim nadzorom,

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST) koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK) 4, revizija, Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava - sektor dvije cifre – odsjek tri cifre– grupu četiri cifre– podgrupu a pet cifara – poziciju odnosno proizvod,

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Spoljna trgovina](#)